

Lapsettomuus biologin silmin

FT Liisa Kuusipalo

Perheentalo 16.30-18.30

30.1.2014 Liekku ry.

Mitä tehdä jos tahtoo lapsen

- Tärkeintä olla iloinen ja optimistinen: elokuvat, naurujooga, usko
- Arkiliikuntaa, istumista vain puoli tuntia
- Oltava yhdynnässä usein, 2-5 pv välein: romantisoitava suhde 2 vuodeksi
- 30-vuotiaana pantava toimeksi: solut kunnossa, itsellä voimia
- Haluaako partneri – sopeudunko siihen?

Hedelmällisyyttä vähentäviä

- myrkkyjä: viina, tupakka, liuottimet, myrkyt
- Teflon, goretex, palonsuoja-aineet, muovit
- Kovat rasvat, kemikaalit, nivusten lämpö
- Pitkät tuoteselosteet, joissa outoja sanoja
- Paksu oma rasvakerros tuottaa hormoneja
- Yksi vaihtoehto luomu, josta puuttuu homeenesto, korrenlyhentäjä, hyönteis- ja rikkaruohomyrkyt, sienimyrkyt

Jos päätyy lapsettomuushoitoihin

- Saa selittää vieraille seksielämänsä
- Perustutkimuksissa tutkitaan omat värkät ja niiden toiminta
- Naisen keho on ronkinnan kohteena
- Miehen elämän epäeroottisin kokemus: sperma-analyysi
- mies on hurjan tuottava: yli 40 miljoonaa siittiötä per laaki, vain 4 % muotovalioita

Lapsettomuus

- Lapsettomuus ei ole huonommuutta vaan huonoa tuuria; edessä joka kuudennella parilla
- Mietinnässä identiteetti, itsetunto, parisuhde, seksuaalisuus, sosiaalinen verkosto
- Isyys/äitiys, jopa isovanhemmuus menetetty
- Tunne oman elämän jatkuvuudesta horjuu
- Hoidoissa elämä voi olla HOLD-asennossa
- Kaikki tämä on normaalia ja yhteistä muillekin

Rankat ajatukset normaaleja

- Oma epätäydellisyys, kehon pettäminen
- Tunteiden vuoristorata: miehuus, naiseus, kyvykkyys, huonommuus, syyllisyys, itsetunto
- Kenen syy – olenko näyttelijä vai käsikirjoittaja
- kaaos, vetäytyminen, viha, häpeä ja kateus, passiivinen hyväksyntä, haasteen tutkiminen, uusi tasapaino
- Suru vaatii työtä: menetyksen kohtaamista ja sopeutumista

Lapsettomuuslaboratoriossa:

- Sperma-analyysi ja pakastus
- Sperman pesu kohtuun ruiskutusta varten
- Munasolujen poiminta maljalle
- Koeputkihedelmöitys IVF maljalla
- Mikrohedelmöitys ICSI mikroskoopissa käsipelillä
- Alkion siirto ja pakastus
- Alkion sulatus ja siirto

Työ laboratoriossa

- Pientä piipertämistä, jossa täytyy olla herpaantumattoman tarkkaavainen
- Työvaiheet lyhyitä ja hyvin erilaisia
- Työ on steriiliä, mutta lisäksi hyvin nopeaa, ettei pH tai lämpö astioissa muuttuisi
- Täytyy varoa kaikkea mikä voisi vahingoittaa lisääntymissoluja: kirkas valo, ilman höyryt ja hiukkaset, kemikaalit (meikitkin), karkea käsittely

Riskit lapsettomuushoidoissa

- Koeputkilapsilla hiukan kohonnut riski saada harvinaisia, leikkauksilla korjattavia epämuodostumia virtsa- ja sukupuolielimiin tai tuki- ja liikuntaelimiin
- Munasolujen kypsytytys tuo vaihdevuosisioireet
- Munasolujen hyperstimulaatio harvinaisena jopa hengenvaarallinen
- Kaksosraskauksissa riskisyntytytys, kehitysviive

Hoidoista syntyneet lapset

- Suomessa yli 20.000 ivf-lasta
- Yli 3 % lapsista syntyy hoitojen tuloksena
- Onnistumisprosentit: Inseminaatio 16 %, IVF ja ICSI 30 %, PAS 15 %
- IVF-hoidoissa yhtä hoitokertaa kohti noin yksi viidesosa pareista saa vauvan kotiin
- Psyykkisesti ja sosiaalisesti lapset normaaleja, pojat ikäisiään parempia: saavat huomiota, vuorovaikutusta ja hellyyttä enemmän

Lapsettomuus evoluutiossa

- Lapsettomuutta on ollut aina
- Myös eläimillä on lapsettomuutta
- Emojen sisarukset hoitavat pentuja monilla eläimillä, sekä linnuilla että nisäkkäillä
- Useammat hoitajat parantavat pentujen selviytymistä: näin myös sisarusten geenit siirtyvät eteenpäin evoluutiossa
- Ihmiskulttuureissa sedät ja tädit tärkeitä
- Tiede ja taide voivat olla mielen lapsia: ihmiskunnan historiassa suuri merkitys

Omat psyykkiset voimat

- Se kasvaa mihin keskittyy
- Maailmaa ei voi muuttaa, mutta voi muuttaa sen, miten sen näkee
- Onko lasi puolityhjä vai puoliksi täynnä?
- Mindfulness – hetkessä eläminen kuin lapsi
- Oman persoonamme lapsiosa on meissä aina
- Lapsi on ihme. Lapsia saadaan, ei tehdä